

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
до вивчення дисципліни для аспірантів
спеціальності «Політологія»

Київ 2023

УДК 378:32

П 24

Укладачі: Є.В. Перегуда, докт. політ. наук, професор

В.Л. Згурська, канд. політ. наук, доцент

Ф.Г. Семенченко, докт. політ. наук, професор

Рецензент: О.А. Корнієвський, докт. політ. наук, професор

Відповідальний за випуск Перегуда Є. В., д.п.н., проф.

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук, протокол №4 від 16 листопада 2023 р.

Педагогічна практика: Методичні рекомендації для аспірантів спеціальності «Політологія». Уклад. Є.В. Перегуда, В.Л. Згурська, Семенченко Ф.Г. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. 10 с.

Подано програмні результати навчання, компетентності, що формуються в результаті проходження практики, зміст робіт з педагогічної практики, методи контролю та оцінки, особливості політики щодо академічної доброчесності, список рекомендованої літератури.

Призначено для аспірантів спеціальності «Політологія».

© КНУБА, 2023

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
Зміст педагогічної практики.....	6
Методи контролю та оцінювання знань аспірантів.....	8
Методичне забезпечення.....	9

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

«Педагогічна практика» є однією з обов'язкових освітніх компонентів освітньо-наукової програми з підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія». Це одна з головних навчальних дисциплін, оскільки за її результатами досягається головна мета аспірантури – формування висококваліфікованих фахівців для поповнення кадрового складу науково-педагогічних працівників університету. Вона спрямована як на опанування практичних вмінь та навичок в сфері педагогічної діяльності, так й теоретичного підґрунтя для формування педагогічної майстерності.

Методичні рекомендації узгоджуються з робочою програмою навчальної дисципліни. На її опанування відводиться 5 кредитів ECTS, або 150 годин. Увесь цей обсяг передбачений за рахунок самостійної роботи здобувачів. Зокрема, під керівництвом відповідального викладача аспіранти проводять практичні заняття з дисципліни «Політологія» для студентів інших спеціальностей, за якими навчаються в КНУБА, або з інших дисциплін, які передбачені навчальним планом для здобувачів ОП бакалаврського рівня «Політичний менеджмент». Методичне забезпечення практичних занять здобувачі формують на основі методичного забезпечення, яке розроблено викладачами кафедри політичних наук і права та міститься на Освітньому сайті КНУБА. За підсумками проходження практики аспіранти складають звіт. Форма підсумкового контролю з педагогічної практики – залік.

Дане видання містить мету вивчення дисципліни, компетентності, які має здобути аспірант, програмні результати навчання, вимоги до організації та проходження практики, формування звіту з практики, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок аспіранта, роз'яснення деяких інших аспектів організації навчального процесу, список навчально-методичного забезпечення. Також містяться основні положення щодо політики академічної доброчесності.

Пререквізитами для даної ОК є набір знань, вмінь та навичок, отриманих під час вивчення курсів: «Іноземна мова», «Академічна доброчесність та академічне письмо», «Методика викладання у вищій школі», «Теорія та історія політичної науки».

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: забезпечити формування у аспірантів професійних компетенцій, пов'язаних з науково-педагогічною діяльністю за профілем своєї спеціальності у закладах вищої освіти.

Завдання:

- формування практичних професійно-педагогічних вмінь на основі здобутих теоретичних знань;

- опанувати засади навчально-методичної роботи науково-педагогічних працівників з врахуванням динамічного процесу самостійного провадження навчальних занять та ведення необхідної документації;

- ознайомитися з особливостями викладацької майстерності науково-педагогічних співробітників кафедри для засвоєння кращих професійних практик.

Компетенції та програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК03	Здатність працювати в міжнародному середовищі.
ЗК04	Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Фахові компетентності	
СК02	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей.
СК03	Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти

	емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності.
СК04	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
СК05	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень.
СК06	Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.
ПРН03	Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.
ПРН06	Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.
ПРН08	Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
ПРН09	Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.
ПРН10	Керувати дослідницькою та інноваційною діяльністю, організовувати роботу колективу дослідників.

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Змістовий модуль 1. Навчально-методична підготовка (80 год).

Модуль передбачає такі види роботи:

- ознайомлення зі змістом, завданням та документацією практики (2 год);
- вивчення нормативно-правової бази науково-педагогічної діяльності викладачів (8 год);
- вивчення Правил внутрішнього розпорядку Київського національного університету будівництва і архітектури (2 год);
- ознайомлення з документальним забезпеченням навчального процесу (10 год);
- ознайомлення з навчально-методичним комплексом дисципліни, яку викладатиме (робочою програмою, силабусом, методичними рекомендаціями, конспектом лекцій, підручниками, навчальними посібниками, рекомендованою літературою (12 год);
- знайомство з закріпленою академічною групою (2 год);
- складання індивідуального плану роботи під час практики (2 год);
- відвідування лекцій, семінарських занять та консультацій, що проводять керівник практики та інші провідні викладачі кафедри, для засвоєння методики підготовки до занять, викладання навчального матеріалу (8 год);
- опрацювання теоретичних матеріалів для підготовки та проведення занять (18 год);
- підготовка плану семінарських занять (12 год);
- підготовка мультимедійних презентацій занять (4 год).

Змістовий модуль 2. Аудиторна підготовка щодо формування педагогічної майстерності. (50 год)

Модуль передбачає такі види роботи:

- проведення семінарських занять (30 год);
- проведення самоаналізу педагогічної діяльності (6 год);
- організація самостійної роботи студентів (4 год)
- участь у проведенні поточних, модульних чи підсумкових контролів (4 год);
- керівництво науково-дослідницькою діяльністю студентів (6 год);

Змістовний модуль 3. Підведення підсумків практики (20 год)

Модуль передбачає такі види роботи:

- самоаналіз педагогічної і організаційної діяльності аспіранта;. (4 год);
- оформлення документації практики і оцінювання презентації результатів практики (16 год).

Навчальні курси, заняття з яких аспірант може проводити в ході педагогічної практики

Педагогічну практику аспіранти проходять на кафедрі політичних наук і права.

В групах студентів, які навчаються в КНУБА за спеціальністю 052 «Політологія»: дисципліни «Вступ до спеціальності», «Історія політичної думки України» та ін.

В групах студентів, які навчаються за усіма іншими спеціальностями КНУБА: дисципліна «Політологія».

Керівником практики є науковий керівник аспіранта, який надає методичну допомогу та контролює роботу аспіранта.

Методи контролю та оцінювання знань аспірантів

За підсумками проходження педагогічної практики аспірант представляє про проходження практики, підписаний науковим керівником (ПІБ аспіранта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника та керівника педагогічної практики, період проходження, загальний обсяг годин; журнал проведення аудиторних занять /дати проведення, академічна група, тема, вид занять/).

Поточний та підсумковий контроль виконання аспірантом програми практики проводить керівник практики.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти звіту (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту оригінальність тексту має складати не менше 70%.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Сума балів
40	40	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Нормативно-правові акти

Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VIIІ.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Закон України «Про освіту». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Положення про навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року № 411.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2011-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» № 266 від 29 квітня 2015 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової і організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» № 450 від 07.08.2002 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0698-02#Text>

Положення про організацію практик студентів КНУБА. Набув чинності згідно з наказом ректора від 12.10.2022 р. №260. URL:
<http://surl.li/hvkhnr>.

Підручники та навчальні посібники

Руденко М.В., Красильник Ю.С., Корчова Г.Л. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2022. 296 с.

Красильник Ю.С., Корчова Г.Л., Руденко М.В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2021. 156 с.

Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.

Головенкін, В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL:
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29032>

Зайченко І., Теслюк В., Каленський А. Основи педагогічної

майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. Київ, ЛІРА-К. 2018. 484 с.

Ортинський В., Ортинський І. Педагогіка вищої школи: підручник. Львів.: Львівська політехніка, 2017. 500 с.

Кайдалова Л.Г., Сабатовська-Фролкіна І.С., Альохіна Н.В., Шварп Н.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. Х.: НФаУ, 2019. 248 с.

Додаткові джерела:

Важинський С. Е., Шербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

Добровська Л.М. Електронний навчально-методичний комплекс як засіб пізнання та організації навчання в технічних ВНЗ. *Педагогіка і психологія. Вісник АПН України: науково-теорет. та інформац. журнал Академії пед. наук України*. 2011. № 3. С.32–41.

Казак. І. О. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.

Олійник І. Роль педагогічної практики у формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2019. Вип. 23. Т.3. С. 86–92.

Інформаційні ресурси

Освітній сайт КНУБА. URL: <http://org2.knuba.edu.ua>.

Нормативна документація КНУБА. URL: <http://surl.li/tknrx>.

Навчальне видання

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
до вивчення дисципліни для аспірантів
спеціальності «Політологія»

Укладачі:
ЗГУРСЬКА Валентина Леонідівна
ПЕРЕГУДА Євген Вікторович
СЕМЕНЧЕНКО Федір Григорович

Підписано до друку 03.12.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 87-422
Умов.-друк. арк. 0,4. Обл.-вид. арк. 0,6.
Тираж 10 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.
E-mail: tooums@ukr.net

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.*